

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: „Libertatea” cu „Foia Interesantă” și „Plugarul Luminat” — 120 Lei pe an, 60 Lei pe 1/2 an, 30 Lei pe 1/4 de an.

Pentru țărani, preoți, învățători, mici meseriași și mici negustori: „Libertatea” cu „Foia Interesantă” și „Plugarul Luminat” 100 Lei pe an, 50 Lei pe jumătate de an 25 Lei pe un pătrar de an. — Deosebite, foile nu se dau.

Pentru străinătate: Iugoslavia, Cehoslovacia 200 Lei. — Pentru America, 200 Lei pe an, trimiși prin cec de bancă folii la Orăștie.

Redacția în Orăștie (Trans.) | Foile pentru papar | Directori, Pr. IOAN MOȚA | Apare în fiecare Joi | Administrația în Orăștie Trans

Unele — altele.

Fapta cu tălc, a M. Sale Regelui

O mișcătoare soartă grea s'a abătut asupra unei prea cinstitute familii de buni Români... Capul de familie e un General înalțat în vârstă și scos la penzie cu o penzie de 800 Lei la lună (cu cât nu poți da îngrijire unui copil mic de școală primară)..

Dar Generalul are și un fiu, fost ofițer în războiu și venit acasă din războiu — orb! Are penzie pe jumătate cât tatăl-său generalul, adică 400 Lei pe lună.

La olaltă, tată și fiu, General și Căpitan, 1200 Lei pe lună..

Și poate ori-cine închipui, văzând ce o duc acești doi oameni, buni slujitori ai țării lor.

Știrea acestui lucru a ajuns la urechile Maestrii Sale Regelui.

Maestrea Sa, îndușoșat de așa un lucru, a hotărât, ca ofițerul orb să fie adăpostit pe Domeniile Coroanei, unde să aibă de toate pentru traiu, și să i-se facă și o penzie de 4000 Lei pe lună.

E atât de grăitoare această faptă a M. S. bunului nostru Regel!

Ea e în același timp și ca o chemare față de guvernele țării: Vedeți de aduceți odată în rândulă legea penziilor, — ca cei cu drept la penzie, să nu mai fie așa de trist răsplățiți, cum sunt azi! Căci acest lucru *descurajază!*

Guvernele au avut vreme până acum să facă multe legi, și bune și mai puțin bune, — dar la schimbarea legii penziilor încă n'au ajuns. De aceea azi penzionarii — și cei din armată și cei ai statului, — sunt foarte năcăjiți, trăind cu penziile după legea veche, întregite cu prea puțin, după bunăvoința guvernelor. Și doar penzia e nădejdea care ține sufletul în slujbași. Aceea trebuie adusă la rândulă, ca să fie și în viitor nădejdea lor cea bună! — Stările de azi nu mai trebuiesc suferite!

Slăbiciunea noastră,

este boala care ne ține pe loc, ori ne trage în jos, ca o piatră de moară legată de picioarele noastre. Dovadă și următoarea plângere pe care o aflăm în gazeta „Satu Mare” din Sătmar. Iacă ce spune:

În fața „grădini de copii” (școala pentru copii mici, sub 7 ani) din acel oraș, se află o „brutarie” (franzelărie, care coace pâine și cornuri). Era a unui Ungur, Kovacs, care a vândut-o la 2 Români. Brutarul („pecal”) ungar, a trăit bine acolo cu meseria sa. Au venit Românii. Sunt măestri buni, coc pâine și cornuri (chifle) și franzele (jimble) foarte bune. Totuși — Românii lor nu le merge! Ungurii și toți streinii merg la măestrii lor, — Românii.. după ungeri și streini! — Și s'în oraș atâtea Școli românești, cu internate, cari cumpără și pâinea și cornurile și franzelele.. De unde le cumpără? De ce nu le cumpără dela Român?...

Și iacă așa se dovedește, nu cu aceasta una întâmplare ci cu sută și o mie de alurea, — că nu streinii ne țin pe noi așa tare după ureșă, ci ne țin... slăbiciunea (ca să nu zicem prostia) noastră.. Nu ne înțelegem rostul, e încă multă rugină de robi pe creierul nostru.. Tragem tot a slugi nu a stăpâni..

Din viața partidelor.

„Partidul Poporului” (al d-lui General Averescu) a conchemat la București pe zilele de 21 și 22 Noembrie un nou Congres, Mareșfat, la care vor lua parte soli ai organizațiilor din toată țara. Partidul vrea să arate prin acest Congres, că el are încă destui și însemnați sprijinitori în țară și că înfățișează o putere politică, ca să arate Coroanei, că ar putea primi de nou conducerea țării. — Cum va reuși, se va vedea.

— În același timp Partidul Național a făcut săptămâna trecută o nouă încercare de a apropia între sine și a împăca pe conducătorii acestor două partide, — dar n'a reușit. Partidele însăși, mulțimea, membrii lor, ar fi ca și împăcate, — dar „capii”, capii sunt prea mulți și au căpuri prea tari, cari nu se pot apropia unele de altele... Vina întregă o poartă foarte greșitul politician țărănist Mihalache, care vrea cu ori ce preț să viře în ochii Partidului Național și țării și Regelui și nouă tuturor, pe vînzătorul de neam și de țară Stere!

Conducerea înțelegerii între partide era încredințată pentru partidul Național dlor Iorga și Maniu, pentru cel Țărănesc lui Mihalache și Lupu. Crezînd că înțelegerea e aproape, s'a ridicat atunei din umbră, de unde lucrează, Stere, și-a

spus: Cereți să fie câte 4 inși de fiecare partid, să mai pună și ei doi, mai puneți și voi doi, între cari să fie ș' eu, — și iată-mă vîrit între conducătorii pe față!

Lupu, trăgătorul de sfori țărănist, ușor a înduplecat pe Argetoianu, dușul rău din cealaltă parte, să primească și să facă și pe ceilalți din Partidul Național să primească..

Și-au dat întâia întâlnire pe Sâmbăta trecută seara, la Argetoianu acasă. Au venit 3 din cei 4 țărăniști înainte (lăsând pe Stere să vie pe urmă, ca domnul cel mare!), au venit și dela Naționali trei, — dar d. Iorga nu s'a dus! Când a venit, pe urmă, ca adut, d. Stere și a văzut că d. Iorga nu a venit, și a simțit rostul lipsirei, — a spus că și el are acasă ceva oaspeți și trebuie să se întoarcă la ei și peste puțin a plecat și el.. Cei rămași răzu? ca' desbătut punirii, de a-i vedea pe toți „capii” la olaltă, nu s'a ajuns.

Duminecă au mai cerat desbateri, înțelegeri, — dar cum spun foile „Dimineța” și „Adevărul” ce țin a ști toate ce se petrec între aceste partide — și le știu prin Dr. Lupu, cel cu mare dragoste pentru aceste Jidoavce cu salbe de taleri lați la gât, — nădejdea unei înțelegeri e foarte puțină. Așa spune sfetnica „Dimineța”. Zilele astea trebuie să dea însăși partidele înștiințare, ce și cum.

Păcat de vremea ce a perdut-o Partidul Național, cercând să ridice la sine și pe cel țărănesc sterist. Mai bine se pregătea singur, că i era mai de folos.

A. C. Cuza, prin Ardeal.

La Cluj, Clucea, Gilău, Oherla, Dej.

Președintele „Ligii Apărării Naționale Creștine”, după ce a cutreerat toată Moldova — și pe unde nu a ajuns, se mai duce, — a trecut și în Ardeal, pentru a chema și poporul românesc de aici la lupta sfântă pe care a pornit-o.

Sâmbăta în 21 Noembrie, d. Profesor Cuza se va afla la Cluj, în acest puternic cuibar strein, fosta cetate fermecată a maghiarizmului și a jidănimii ardeleni.

La ora 10^{1/2}, va sosi în Cluj, și după masă va lua parte la o mare întrunire publică în firul căreia se va face și Sfințirea Steagului „Ligii Apărării Naționale Creștine”, secția conducătoare din Ardeal, a Clujului.

Suntem din nainte as'gurați, că

tot poporul din ținutul Clujului, va alerga să audă pe profesorul cel cu mare nume, cu domnesc nume, pe care l'a purtat atât de fără de prihană în această lume!

Numeroșii profesori universitari înscriși în „Ligă”, apoi advocați, profesori dela alte școli și tinerimea universitară, pregătesc o primire din cele mai vrednice celui ce 40 de ani a strigat neîncetat chemarea la luptă pentru apărarea neamului nostru scump, de potopul ce-l amenință, — și iacă l'a ajuns D-zeu să vadă urnită marea mișcare, marea luptă! —

— Duminecă în 22 Nov. d. Cuza și însoțitorii dsale vor ținea adunări populare cu acelaș scop, la Clucea și Gilău.

— Măști, 24 Nov. în Dej.

Vom aduce știri mai pe larg despre aceste întruniri!

Iar înainte de acestea, dl prof. Cuza a fost încă în Ardeal, în zilele de 6, 7 și 8 Nov. întrînd prin frumoasa Vale a Șomeșului, atât de scump sufletului românesc și atât de năpădită de pirul jidovesc!

Pe unde a trecut, prin Borgoprund, Rodna-veche, Năsăud, Feldru, Neșos, Bistrița, Bârgău, Rebrîșoara, Maier, Iiva-mică, — lumea i-a leșit în cale ca la un izbăvitor, ca la cel ce ne va răsturna piatra de pe mormânt, ca să înviem!

— Stăpânirea i-a făcut fel și fel de greutăți, — căci „mărilile lor” evreii din Ardeal s'au plâns la Comanda Corpului VI. de Armată din Cluj, că s'amenințăți, că pe unde vine Cuza poporul se va răscula asupra purtătorilor de percluni.. Și dl General Popp, comandantul Corpului, s'a grăbit a le trimite „scut puternic” de armata română.. La Năsăud primarul și primpretorul au oprit fanfara pompierilor de a leși să-i cânte dlui Cuza, cum îl cereau cetățenii. Celorlalți muzicanți încă li s'a spus, că vor fi a-restați de vor căta „Imnul creștin studentesc!” Dar — tot l'au cântat. La Bistrița prota Petrinjel (mittel-pătrânel) n'a vrut să dea cheile bisericii pentru a se sfinți steagul Ligii în biserică. S'a sfințit în biserică cea mare a lui D-zeu, sub bolta cerului liber.

— La Borgoprund primirea ce s'a făcut „Ligii” și Președintelui ei însoțit de fruntași din Cluj, din Iași și din Bucovina, — a fost foarte frumoasă. Seara banchet. Măne-zii sfințirea Steagului cu pompă înălțătoare de suflet, — apoi adunare de popor cu vîrbiri luminate.

— Pornind din B. Prund spre Rodna veche, raril oaspeți au fost însoțiți de tot satul până afară în câmp. La Sângeorgiu (băi) un banderiu de călăreți au venit în calea oaspeților și i-au condus până la Rodna. La Arleş alt banderiu de 100 călăreți din Arcășia Rodna Veche li-a ieșit în cale cu căpitanul de Arcași, Dr. Tăpălagă, în frunte. S'a sfințit steagul, s'a ținut adunare mare, s'a ales Comitet conducător pentru ținut.

— În ziua următoare au plecat spre Năsăud. La Ilva Mică primire frumoasă cu preotul Bal în frunte. La Feldru, la Nepos, la Rebrisoara, popor foarte mult a ieșit în calea lor, ascultându-le cuvintele dela inimă pornite, spuse așa în graba trecerii mai departe.

La Năsăud lumea li-a ieșit în cale purtând drapelul „Ligii”. Primire plină de românesc suflet, Piața plină de lume. Pe treptele bisericii aștepta în hainele sfinte vicarul Episcopesc. O scurtă slujbă și sfințirea drapelului. De pe treptele bisericii s'au ținut vorbiri măriti de popor din piață.

La Bistrița primire frumoasă dela cei buni, dela cei mulți, cari sunt buni, — dar și un picur iudovesc în bucuria cea de obște: prota Petringel, avocatul Dr. Pahone și directorul de bancă Bejan, s'au dovedit oameni cu totul în slujba Jidanilor!. Fie-le de bine. Valul mare va merge înainte, trecând și peste petricelele ce cearcă a li-se pune în cale, când nici stânci urlașe nu-l mai pot opri!

Dela Români din Sirbia.

Un român care a văzut ce e azi prin Bănatul sîrbesc, — ne scrie că, zău nu-l bine acolo. Sirbii au luat în mâna statului toate școlile neamarilor minoritare (mai mărunte). Ei nu cunosc târgulală și glumă în privința asta. O pildă dureroasă dă comuna Vlaicovăț, care avea o școală rom. ca un palat, zidită nainte de război, fără nici un ajutor dela cineva. Au intrat sîrbii și în ea, deși ei sunt în comună 38 de familii, față de 273 românești. Totuși, primăria e în mâna lor, scaunul școlar al lor, fac ce vreau. Ne vor nimici și pe noi ca pe frații de pe Valea Timocului, așa precum a zis-o Ministrul Pribicevici: Voi Români nu puteți fi împărțiți în 2 clase, voi din Bănat clasa I., și cei din Valea Timocului clasa a doua. Trebuie să fiți deopotrivă!... Adecă noi, în cari este suflet și viață, să ne facem „de-opotrivă” cu „frații” în care stăpânirea streină de veacuri a stins totul!...

Așa ne poftesc ei și ne sillesc a fi „de-o potrivă”.

Și ca să nu prea săltăm nici în bunăstare materială, după ce nici cea sufletească ne e așa de strălucită, — să vezi ce crolală de dări pe la noii... Sîrbul e cruțat, încât aproape nu dă dare, iar pe noi cad numai așa zecile de mil de dinari... N'ai? Ți se iau și ceșșafurile (lepedeele) din pat și perinele, și sunt țirite prin noroiul uliței, iar dacă tu, femeea ce le-ai ținut și fi-al ținut sufletul tău în ele, catezi să plângi, — apoi las de nu te saturi de jelanie pe urma bătailor ce mînel

dela jandarmul sîrb, ajutorul executorului!...

Vă puteți închipui cu ce dor ne gândim la voi, frații liberi, și cum ni-se strânge inima în fiecare zi de suferințele ce ne frâng.

Frate rupt.

Pacea lumii

stă tot pe picioare slabe... Războiul Francezilor cu Rffanii și cu Sirienii nu a înăetat, e cel mult în odihnă de iarnă, — și altă volbură se ridică în zări, în depărtatul Răsărit:

În China fiind tulburări încă din vară, vecina Rusia vrea să folosească aceste tulburări pentru a trage mari foloase pentru sine, ajungând un fel de tutoră a Chinei.

Japonia, și vecină și rudă de sînge și de credință cu China nu

poate însă suferi ca Rusia să-și câștige drepturi ori să smulgă foloase din nerînduiala din China.

De aceea știrile mai nouă spun: *O ciocnire între Japonia și Rusia, din pricina Chinei, nu se mai poate încunjura.*

Comandantul trupelor japoneze aflătoare în China, a dat ordin să fie cuprinsă linia ferată ce duce dela Peking la Mukden și să se întărească oștile japoneze din Manchuria de Nord.

Ce e aci? Agenții Rusiei vor să boleșevizeze și China, c'apoi asta ar fi ca a talbura nu lac urlaș în care apoi să pescuiească ei bine! Japonia spune că nu va permite (îngădui) asta.

La Moscva, în vespărul conducător al bolșevizmului, pășirea Japoniei a trezit mare îngrijorare.

Sfințirea localului

„Ligii Apărării Naționale Creștine”

la București.

Mercuri în săptămâna trecută (11 Nov.) Conducerea centrală, dela București, a „Ligii Apărării Naționale Creștine,” a intrat în locuința ce și-a închiriat în mărețul palat al „Băncii Naționale” din fața Palatului Regal. Cele 3 camere (odă) destul de mari, împodobite cu icoanele M. S. Regelui, Reginei și a celor mai prețioase „deșifrate” ale neamului românesc în țara lui, — s'au umplut până la înghesuială, de lumea ce dorea a lua parte la rara sărbare. Erau de față aproape toți membrii Comitetului Central, apoi delegați (soli) ai organizațiilor din felurite părți ale țării. Îndeosebi bine reprezentat era Focșanii și Moldova.

La ora 10. a sosit Președintele „Ligii” dl Prof. A. C. Cuza, primit cu mare însuflețire. Îndată Părintele C. Dumitrescu, vechiu membru al Ligei Creștine din București (azi contopită în Liga Apărării Naționale Cr.) îmbrăcat în sfintele odăjdii, având alături de sine pe parohul locului, — au slujit sfințirea apei, a stropit casa și pe cei de față și a rostit vorbirea luminată de așa calde simțăminte naționale creștine, pe care cetitorul o află publicată în „Foala Interesantă” alăturată la acest număr.

Dl Președinte Cuza luându și locul, e salutat întâi de dl Dr. Paulescu, Profesor Universitar, vechiul și necîntitul luptător aici în Capitala țării, prin numeroase scrieri asupra războiului neamului nostru cu Evreii și prin felurite reviste naționale creștine. Il salută în localul frumos, vrednic de Ligă, în care își face intrarea astăzi. Apoi aducându și aminte de călătoriile dlui Cuza prin țară, pentru chemarea poporului românesc sub steagurile Ligei, d-sa scoate la iveală, că aceste călătorii sunt fără asemănare în drumurile unui bărbat politic din țara noastră. Poporul, cu cărturarul său cu tot, se simt atrași ca de un magnet sfânt în jurul celui ce îi chiamă. — ceea-ce arată că viața în poporul românesc un urlaș simțământ de alipire la neam și lege! Are țara noastră 2 feluri de dușmani, din lăuntru și dinafară: Căldor dinafară li-au arătat Mircea, Stefan, Mi-

hai și iubitul nostru Rege Ferdinand, că ce e brațul românesc, — celor din lăuntru le-a arătat acelaș lucru Tudor Vladimirescu, Horia și Ianca.

Frumosul rod al luptelor din trecut, România mare de azi, suferă de o boală din lăuntru: e roasă de un parazit (verme) de curând plăgă: e Jidanul. — A mîntul țara și neamul de acest parazit, e o chemare din cele mai mari dela Dumnezeu, pe care o aveți Dv. dl Președinte. Să trăiți, s'e lsbândiți!

Dl adv. Paul Iliescu, președintele organizației Capitalei și a județului Ifov, face Președintelui general, dlui Prof. Cuza, o dare de seamă asupra lucrărilor de organizare din 21 Oct. încoace. Fiind Liga o armată de luptători pentru Hristos, Rege și Națiune, ea trebuie să aibă și o disciplină militară. Ordinele conducerii, aci în București, s'au împlinit și sunt în curs de împlinire. Asigură pe dl Președinte, că în curînd întreg județul Ifov va fi deplin organizat. O dorește poporul, o vrea binele nației, — se va întâmpla.

Dl adv. Emil B. D. Vasiliu, în numele grupării care pregătește și va scoate Ziarul Ligei, salută pe Șef. „Patruzeci de ani de luptă grea și singuratică, V'a ținut departe de ori ce mulșumire ce se dă luptătorilor. Dar răsplata începe să Vi-se de azi, când vedeți că școala ce ați făcut jumătate de veac, azi plăsește la întrupare.

Ce se face azi, e un semn, că sămânța bună ce ați aruncat 40 de ani, începe să găsească pământul prielnic. Eu prețuesc totul după măsura stăruinței pe drumul bun, și a puterii de împotrivire valurilor nimicitoare.

În jurul Dvoastre se adună azi însemnată oaste luptătoare. Despre această rînduire a oștenilor aici, se poate spune chiar întors de aceea ce se spunea de pildă de bărbății politici Maiorescu și Carp, cari ziceau: „Intră (în șirele lor) cine vrea, și rămâne cine poate”!.. În jurul Dv. „intră cine poate și rămâne cine vrea!”, adecă: „Intră cine poate să îplinească cerințele de cinste, de

moralitate și de ideal, ce se cer aci, și se poate desface de așteptările materiale dela politică. Și rămâne cine vrea că, deși înarmat cu astfel de însușiri, să nu nădăjduiască totuși nici odată altă răsplată, decât a împăcării sfinte din sufletul său!..

— Un tiner student, Dotorandul în medicină N. Ionescu, în numele studențimei, — nu numai a celor care umpleau aci salele, ci și a celor mulți cari simt la fel în toată țara, — a salutat intrarea conducătorii Ligii în acest adăpost, asigurând pe dl. Președinte de tot sprîjinul credincios al tinerimei.

— Dl Președinte A. C. Cuza a răspuns tuturor prin o vorbire plină de duh și de adevăr. Spune că ceea-ce l'a făcut să poată stărui atât de mult în credința sa, a fost duhul sănătos și de luptător pentru Adevăr, pe care îl dă religia creștină celui ce se pătrunde de ea, duh așa de viu oglindit în cuvintele poetului:

Nu despera
Și nu spera în bine,
Ci vei lupta,
Nepăsător de tine,
Pentru ceva
Ce pururi nu se știe,
Căci viața ta
Nu-ți aparține ție!

ci aparține neamului, credinței, omenimei!

Întâmplându-se ca chiar atunci să treacă pe sub palat armata cu trompetele, cu muzica, ducând M. Sale Regelui răspunsul Adunării Deputaților la cuvântul cu care M. Sa a deschis Parlamentul, — dl Cuza spune:

„Sunt întâmplări, potriviri, cari — deodată sacori, fără ca noi să le fi căutat, că mai presus de frământările oamenilor, stă o puteră prea înaltă care conduce sorții lor, neînțeleși de dânsii. Iaca, pe când Parlamentul vine să aducă M. S. Regelui cuvântul său, care e un fel de cuvânt de „rămas bun”, — se deschide aici în fața Palatului, Căminul care să adăpostească caldă și sfânta lucrare pentru mîntuirea neamului, a Ligii Apărării Naț. Creștine. Ceea ce se petrece peste drum, este sfârșitul unei conduceri de țară, ba sfârșitul unui fel de ocărmuire ce nu se mai poate suferi, — în vreme-ce sărbarea dela noi, înseamnă: un răsărit de Soare nou, care să aducă altă viață în țară și să cheme la răspundere stăpînirile rătăcite de pîn'acum..

În clipa de față, se ridică însă și o mare întrebare: Cine să urmeze (după plecarea Liberalilor) la guvern? Opoziția „unită” (întovărășită) cum se numește, nu e nici unită, nici în stare să răstoarne guvernul, deși partidul liberal e obosit și urgisit prin multele frământări prin cari a trecut. Opoziția de azi e întovărășită pentru răsturnarea guvernului, dar nu și pentru luarea stăpînirii! Ea are azi trei șefi (trei capi) cu trei planuri de conducere deosebite.. Cine să facă „probe” pe spatele țării, cu astfel de încălcitură? Nu se poate altceva, decât: sau să ne vie un guvern neutru (peste partide) care să conducă alegerile, lăsând ca apoi guvernul să se formeze de partidul care va ieși mai tare din alegeri, sau, apoi, un guvern în cap cu Generalul Averescu. Dar aci vine întrebarea dacă Generalul Averescu ar putea câștiga în alegeri o majoritate (număr mai mare de scaune de deputați) în țară?

Ceea-ce noi dorim, e: alegeri libere! Și suntem încredințați, că în stările de azi, Liga

Apărării Naționale Creștine va avea o mare chemare de împlinit! Dacă propaganda (propovedania) noastră se va urma cu stăruință și bună chibzuire, noi vom ajunge a fi o putere hotărâtoare în politica țării, în curând!

De aceea e bine să se știe, că singură „Liga” noastră este aceea, care va așeza de nou Națiunea românească în drepturile ei (furate de streini), în această țară!

Să mergem dar încrezători și uniți și izbânda ne va fi sigură.

Di Comandor **Manolescu**, Director la Banca Franco-Română, a rostit un călduros și foarte patriotic salut dlui Președinte Cuza și pornirii bărbătești ce se începe azi, pentru înaintare spre izbânda cea dorită a neamului!

— Mulțimea de studenți de față a cântat, din toate trei salele, *Imnul Regal*, liniștit și dulce, și apoi, plin de foc tineresc, aprigul *Imn studentesc*, în vreme ce Steagul tricolor mare al Ligii, fălăia spre stradă și marea Cruce „Svastica” deasupra firmei clubului, privea răzătoare și mult grăitoare, lumii ce o privea din stradă. Și aproape nu este om care trecând pe dinaintea Palatului Regal, să nu și întoarcă privirea în sus spre „Svastica” Ligii de pe Banca Națională, — mai ales seara, când ea e luminată electric!

A fost o sărbătoare dătătoare de mari și îndreptățite nădejdi.

Implinească-le Cel de sus, a cărui poruncă le urmează luptătorii creștini și români ai „Ligii”!

NOUȚĂȚI

Conferințe universitare la Orăștie. Un număr de profesori ai Universității din Cluj, și-au luat sarcina nu prea ușoară, dar care le face mare cluse, — de a se duce prin felurite orașe ale Ardealului, ale Bănătuțului și Crișanei, spre a ține câte 3-4 conferințe, cercetând fie trecutul nostru cultural, național, istoric ori economic, fie timpul de față cu ale lui cerințe și nevoi, fie chibzuind asupra viitorului, — conferințe din punct de vedere științific.

Au fost până-acum în mai multe orșe, — între altele și la Deva, — și peste tot locul lumea cărturărească ce l-a ascultat, a rămas foarte mulțumită de felul, cum a fost luminat în fața ei obiectul luat sub cercetare.

Ne pare bine că harnica ceată de sămăntori de știință, care se numește „Extenziunea Universitară” dela Cluj, s'a hotărât să vie și la Orăștie, având a ține și aici 4 conferințe. Cea dintâi va avea loc:

Sâmbătă în 21 Novembre, la orele 6 d. a. Va vorbi dl Prof. univ. Dr I. Lupaș, despre: „Ziaristica, ca factor educativ și cultural în viața popoarelor, cu deosebire în cea a poporului român” — arătând ce rost a avut și ce înrâurire, gazetăria asupra vieții poporului nostru.

Cunoaștem pe d. Prof. Lupaș ca pe un istoric bine cunoscător al lucrurilor de care vorbește sau scrie, — și suntem dinainte siguri, că conferința d sale asupra gazetăriei la noi, va fi foarte interesantă, — mai ales dacă istoricul va putea fi destul de rece și drept în prețuirea gazetăriei de azi, pe care noi o aflăm, în cea mai mare

parte, atât de deosebită (și, durere, nu în bine) de cea din trecut... Istoricul e ca medicul: unde vede sănătate se bucură de ea, unde vede însă boală, o cercetează și o arată și prescrie leacul care ar putea-o vindeca! O, cât de frumos s'ar putea vorbi de boala de după războiu a unei mari părți din gazetăria română chiar aci în Ardealul nostru cel cu trecut așa de frumos în gazetărie! — Dnul Dr. Lupaș, o va lumina aceasta din belșug.

2. A doua conferința va fi a dlui profesor Ghidionescu, la 29 Novembre, despre: „Problemele pedagogice actuale, cu referință la poporul român”, — adică cercetarea grijilor creșterii prin școli a fiilor poporului.

3. A treia conferință va avea loc la 13 Decembrie, ținută de d. prof. Bogrea, despre „Latinitatea în Răsăritul Europei”.

4. A patra, și cea din urmă, la 20 Dec. Va vorbi dl prof. N. Drăgan despre „Mihail Haliciu în Orăștie”.

Salutăm dintru început pe învățații oaspeți ce vin ca sămăntori de științe între noi.

Logodnă Dșoara Nely Basarab și dl Căpitan av. Ștefan Moga, logodiți. — Romos, — Petroșeni, Nov. 1925.

— Dșoara Hortenzia Schuster, și d. Victor Dolea, logogiți. — Orăștie Orodel. Nov. 1925. — Dorim mult noroc!

Virgil Vlad, Avem durerea de a vă anunța, că Virgil Vlad, farmacist în Orăștie, a încetat din viață la 17 Nov. în Clinica din Cluj, după lungi și grele suferințe.

Vestea morții lui a atins foarte dureros pe toți locuitorii orașului nostru, ca și pe cei din Albaulia, unde răposatul a condus și acolo o farmacie mulți ani. Virgil Vlad era iubit de toți căși l-au cunoscut căci era un om plăcut în societate, prieten bun, prințator la toate lucrurile de bine obștice, om cinstit și drept, și bun Român. Era membru în Direcțiunea Băncii „Ardeleana” și la toate societățile culturale și de binefacere dela noi.

Plecarea lui dintre noi face, ca sufletele noastre să și spună mahnite: A murit un om de omenie...

Era în vârsta de 48 ani; îl depănge nemângălată soția Mariana cu 6 fii încă minoreni, apoi bătrâna sa mamă Maria, soacra Lucreția Adamovici, cumnatul Corneli Demeter și alte numeroase rudeni.

Înmormântarea l-se face azi, Joi 19 Nov. la 3 d. a. dela biserica gr. cat. din Orăștie.

Dzeu să-l odihnească cu cel bun al său.

† **Nicolae Pop**, preot în Ormindea (Zarand) a încetat din viață pe neașteptate, — în urma boalei sale de inimă, — săptămâna trecută, în 11 Nov. — Cu multă părere de rău vestim această știre, căci în Nicolae Pop dela Ormindea perdem pe unul din cei mai bravi Români ai aceluia ținut, preot vrednic care a fost Român inimos și statornic luptător pentru neam și lege, nu numai acum, ci și în zilele de restriște de sub stăpânirea maghiară. La ori-ce mișcare națională și culturală sau de ori-ce natură, care năzuia la înălțarea poporului românesc, părintele Pop din Ormindea era la locul său, printre mun-

Vrei să fi sănătos?

Folosește pentru curățirea pielii și a stomacului KOPROL, leacul plăcut la gust pentru mânat și curățirea sângelui.

5*8 4-21 (III)

citori sau luptători. Odihnească-l Dzeu cu cei aleși ai săi.

Grozav foc în Constanța. În 13 Nov. în gara din Portul Constanța a izbucnit un foc urlaș: Două mari magazii de mărfuri au ars, una a Căilor Ferate, alta a societății „Frăsinet”. Focul a mistuit mărfuri în preț de 50-60 milioane!

Toată lumea spune că — focul a fost pus! Oamenii de nimic vor fi deșertat din magazii mărfuri de milioane și apoi, ca să nu se mai poată vădi fapta lor rea, au dat foc magaziiilor... Nu se știe numai, că oare cine au fost mișei: cei dela magazia Căilor Ferate sau dela a Societății?

No. 1 din „Apărarea Națională” organul central al „Ligii A. N. Creștine” a apărut la București la 15 Novembre. E o foale format mare, (ca Universul sau altele dela București) adănc în frunte fotografia Președintelui Ligii d. prof. Cuza, urmată de un articol-program iscălit de d. Cuza. Apoi articli de: Prof. Dr. Paulescu, General Tarnovski, adv. Paul Iliescu, Ion Istrate, Colonel Niculcea, N. Porsena, Pr. I. Moța, Al. Bacalogiu, Popescu Tudor, M. P. Florescu, raport pe larg despre primirea dlui Cuza de Valeriu Samuil, localului Ligii la București, și altele.

Prețul unui număr 3 Lei. A se cere la: Adm. „Apărarea Națională” București, C. Victoriei 86.

Căsătorie. Dșoara Vilma Boieru și dl Locotenent Petru Grozav din Administrație, căsătoriți. Orăștie, 14 Novembre 1925. Multă fericire!

Român ucis în America în scaunul electric Ziarul „America” scrie, că Bucur Todor, Român din Ardeal, așezat în America, și a împușcat în anul trecut prin fereastră pe femeea care s'a despărțit de el. A fost judecat la moarte și pus de curând în scaunul electric (în loc de furci) unde a murit într-o clipă.

„**Doctrina Naționalistă și Comunismul**” este titlul unei lucrări de mare valoare, ieșită de sub tipar zilele acestea. Este lucrarea cu largi cercetări și bogate cunoștințe, pe temelul căreia dna Henrieta V. Gavrilescu, avocat în Târgu Ocna (Moldova) a fost înaintată la rangul de Doctor în științele juridice de către Universitatea din Iași în vara aceasta. E o lucrare de 220 pagini tipar, vrednică a fi citită de intelectualii ce se interesează de lupta dintre cele două mari curente din viața popoarelor, a dălcindule și cunoscându-le deplin.

Volumul de 220 pagini, se poate căpăta dela autoare: Dna Henrieta V. Gavrilescu avocat Târgu Ocna (Moldova) trimițând 60 Lei și 5 Lei pentru porto recomandat, — sau dela „Libertatea” Orăștie, trimițând banii înainte.

Cumpărați-o ca o carte prețioasă pentru Bibliotecă: și toți cărturarii bine prețuitori ai așterfel de lucrări vrednice. (6) 1-

„**Gratulație**” tristă ne au trimis pe ziua de 12 Novembre Fabricile de hârtie: De la acea zi încoace s'a scumpit iară hârtia de ori-ce fel și la toate fabricile, cu 10 la sută!

— Posta pune în vedere,

scumpiri mult mai mari dela Anul-nou încolo.

— Căile Ferate sub noua conducere de sine, tot așa.

Cam aceste „daruri de Anul-nou” ni se pun în vedere.

— Prin spălarea cu veritabilul „**Spiri-Diana**” ne facem mușchii mai elastici și-i oțelim. (278 IV) 10

Convocare.

On. membri ai Reuniunii Meseriașilor Români din loc sunt rugați a participa la adunarea generală extraordinară ce va avea loc în localul Reuniunii la 29 Nov. 1925 oara 2 d. m.

Ordinea zilei: 1. Deschiderea adunării generale extraordinare. — 2. Aprobarea Statutelor modificate de comitet în ședința ținută la 11 Nov. 1925. 3. Eventuale propuneri.

Orăștie, la 11 Nov. 1925.

A. Grădinaș, președinte.

I. Cherecheș, secretar.

S'a supărat un Jidan pe noi. Am primit la redacție o scrisoare neiscălită, scrisă de un Jidan foarte mândros, în care injură urât întâi pe redactorul „Plugarului Luminat” dl Ordeanu, că de ce a scris în numărul 7 al „Plugarului” că Românul nu-i boț din fire, ci a învățat acest „meșteșug” dela streini, îndesebi dela Jidani?.. Asta l'a durut rău pe cetitorul nostru jidan iar pe noi dela „Libertatea” ne ocărăște urât că de ce arătăm stătea răutății ale lor la rubrica „Ce fac neamurile lui Marmorosch-Blank”? Zice să ne uităm câte tâlhării se fac și de Români în toate părțile, prin cancelarii, prin gări, până și prin Ministerii!

E drept, jidane dragă. Inșă, uite ce e și mai drept: **Ardeanul, pe stăni!** Argetoianu putea el face jafurile pe cari le-a făcut în averea statului, fără Schuller? Și unde fac Români răutăți, duhul necurat care-i învață, îi îndeamnă, sunt — tot neamurile lui Marmorosch-Blank!

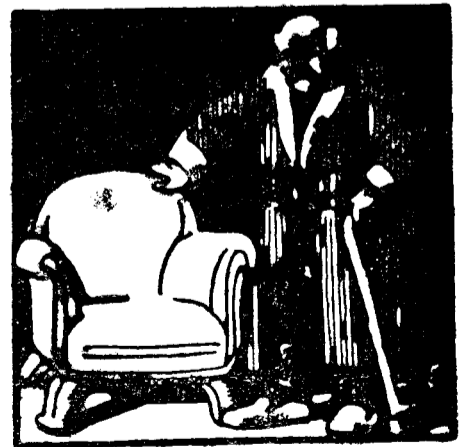
Glas dela Frați îndepărtați.

Din Basarabia.

Com. Izvoarele, j. Orhei.

Mult am avut de suferit, încă din străvechi vremuri, noi Moldovenii din această margine a pământului românesc!.. Napucam să ne întărim bine granițele, și liftele păgâne iar năvăleau peste noi și se făceau stăpâne pe bunul nostru, prădându-ne ogorul și căminul.

Totși oamenii cu credință tare în Dzeu nu și-au pierdut nici în

Contra Reumoi

Giochtului, Ișiasului

este cel mai sigur și mai de folos leac de casă, care liniștește durerile și tămăduiește:

„**Diana**” Franzbrantwein

Nu te lăsa dus în rătăcire, — căci veritabilul e numai cel cu inscripția „**Diana**”. (528) 8- (III)

clasurile de cea mai grea cumpănă nădejdea într'un viitor mai bun. Căci strămoșii noștri și au iubit cu tărie ogorul și Căminul și l-au păzit cu ori-ce jertfe ca să ni-l lase moștenire nouă

Vecinii lacomi și hrăpăreți au avut de ce să ne fie vrășmași, și au și azi de ce să ne fie, — căci țara noastră e mândră, cum nu e alta pe lumă.

Au umblat mereu dușmanii să ne schimbe fața țării și rosturile ei străvechi, dar nu au reușit, căci Românul a stat ca un stejar ce nu se rupe de furtună. I-o fi zburând o foale, două, zece, o crenguță uscată, două, zece, dar celelalte, mille, rămân și durează mai departe viața arborului, a neamului. Că ne-a dat Dzeu și conducători înțelepți și cu suflet mare, ca Mircea cel Bătrân, Stefan cel Mare și sfânt, Mihai Viteazul, iar mai nou pe Vodă Carol.

Pe semne de accea ne e nouă așa de drag ogorul țării, că e sfințit de mormintele atâtor viteji ce s'au jertfit pentru țară.

După toate strădanțiile atâtor rânduri de înaintași, trebuia să vină și răsplata cea mare. — Și ea n'a întârziat: Ne adună Dzeu pe toți frații la un loc sub Regele dé azi, fericitul purtător al Coroanei tuturor Românilor.

Acum, pentru ca să împlinescă și dorința cea mai mare a poporului nostru moldovenesc, românesc, — Dzeu, care s'a îndurat în trecut de atâtea ori de noi, să se îndure a aduce și stăpânirea cea adevărată națională-creștină, pentru care vedem că vă luptați acolo tot mai mulți și vă rugați lui Dzeu. El o

Dumitru Aftinici
din Izvoarele, j. Orhei.

Ce fac neamurile lui Marmorosch-Blank?

Aceea ce e în firea lor. Iacă, de pildă, ce povestește d. învățător, P. Anuichii, în gazeta „Primăvara” din Sănnicolaul-mare:

În anul trecut, peste vară, umblam la dl Iosif Horváth, comerciant de manufactură, de-l învățam limba română. Într'o zi, vine acolo

o Româncă cu niște lână subțioară, cumpărată dela dl Perlus. Roagă pe dl Horváth să-i cântărească lâna, că i-se pare prea ușoară, nu crede să aibă 2 kilograme. Dl Horváth o pune pe cântar: E 1 klg. și 30 dgr. Atunci zice eu: Cum, nu ai văzut când și-a cântărit lâna? „Ba da” zice nevasta, am văzut când a pus pe cântar 2 greutăți de câte 1 kgr. — O trimiți napoi ca să-i mai pună lâna. Vine a doua oră și-i cântărim de nouă lâna. Acum avea 1 kg. și 65 dg. și tot mai lipseau 35 dg. Pe atunci 1 kg. de lâna era cu 85 lei, deci cele 35 decagrame cari lipseau, erau aproape 30 lei.

De ce te ai dus la Jidanu? „D'apoi mă rog, că el dă kilogramul cu 5 Lei mai ieșne”. „Cum ai crezut dta că jidanul poate să și dea lâna mai ieștin (mai ieșne), decât o Româncă, când el tot dela voi Româncele o cumpără? Vezi că e tocmai cu 15 Lei la kilogram mai scump!” — Și după acestea, povestitorul întâmplării spune:

„Foarte bine știu și cei dela „Libertatea” și studenții, că de ce fac antisemitism (luptă împotriva jidanilor). Doar tot ce au Românii noștri mai bun pe satele noastre românești, numai jidanii storc de pe ei. Prin sate nemțești nu prea am văzut vre-un jidan stabilit, numai printre noi Românii”.

Doar ocazional
dacă oricui că spiritul român nu se falsifică. Precum alte leacuri casnice bune, ce imitează și acesta, totuși nu sunt de nici o treabă. Sănătate, putere, vigoare, dă numai veritabilul „Diana”. (554) 4-21. (IV).

De vânzare: 44 jugăre de pământ, 2 case mari, cu edificii economice, grajd, vite, mașini agricole, etc. în Orăștie. Informații se pot primi în biroul advocației Dr. August Martini în Orăștie. (579) 1-2

Pantofărie de lux!

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public din Orăștie și jur, că după o praxă îndelungată, în ateliere și fabrici, deschid în Orăștie o

PANTOFĂRIE DE LUX

începând cu 1 Octombrie a. c. — Pregătesc marfă numai de clasă întâi, și anume tot felul de încălțăminte pentru domni, dame și copii, începând dela ghetete de comerț, până la cele mai fine, luxoase și moderne

SECȚIE SPECIALĂ PENTRU FETE:

dela fețele de duzină, până la cele mai moderne. — Încălțăminte și fețele se vor executa după ultimele jurnale de modă din străinătate.

De asemenea să primesc reparații cu prețuri convenabile.

Rog sprijinul onoratului public:

Iosif Bălșanu

(520) 3-3

Cordonier de lux, Orăștie, Calea Mihai Viteazu (casele Rech).

Nr. 1069—1925.

Publicațiune.

Primăria comunei Șibot dă în arândă morile comunale numite din din sus și din jos, cu câte 2 pletri, prin licitație publică, cu oferte scrise, închise și sigilate, care se va ține în 16 Decembrie 1925 la ora 10 a. m., în casa comunală.

Durata arândării este de 1 Ianuarie 1926 până la 31 Decembrie 1926.

Prețul de strigare 55000 Lei la o moară.

Doritorii de a licita au de a depune 10% garanție în bani gata, sau în hârtii de valoare acceptabile.

Condițiunile detaliate se pot vedea în oficiul notarial în orele oficioase.

Licitația se va ține în conformitate cu § 72—83, din legea contabilității publice.

Șibot, la 6 Novembre 1925.

I. Pădure, primar. (580) 1-1 Aug. Fischer, notar.

Nr. 1010—1925.

Publicațiune.

Primăria comunei Șibot dă în arândă circa 620 jugăre cad. pășunatul de iarnă, prin licitație publică cu oferte scrise, închise și sigilate, pe timp de un an, în ziua de 23 Novembre 1925 ora 10 a. m., la casa comunală.

Durata exarândării se începe dela 7 Novembre 1925 până la data de 16 Martie 1926.

Prețul de strigare este 35000 Lei.

Doritorii de a licita au de a depune 10% garanție în bani gata, sau în hârtii de valoare acceptabile.

Condițiunile detaliate se pot vedea în oficiul notarial în orele oficioase.

Licitația se va ține în conformitate cu § 72—83, din legea contabilității publice.

Șibot, la 6 Novembre 1925.

I. Pădure, primar. (581) 1-1 Aug. Fischer, notar.

Lucrători pantofari

se angajează în lucru la: Dobroiu, în Orăștie, str. A. Vlad Nr. 2. (565) 3-3

CONCURS

„Ardeleana” institut de credit și economii, societate pe acții în Orăștie, prin aceasta publică concurs pentru construirea unui bazen de scaldă din ciment, dinpreună cu cabinete necesare în jurul lui, precum și alte întocmiri necesare la băile termale din Geoagiu-Feredeu, în baza planurilor și devizelor sfiătoare la institut, cari se pot privi. Lucrările sunt a se termina până la 15 Mai 1926. Concurenții sunt invitați să-și înainteze ofertele lor până la termenul de 1 Dec. 1925, la subsemnatul.

Consiliul de Administrație (578) 2 2 al „Ardeleanei”

Un învățăcel pentru meseria de ferar, se primește la subscriul. Etate 14—15 ani, și școala primară.

(670) 2-3

Ilie Lupșa

m. ferar, Orăștie, str. Căstăului 7.

Vin cel mai bun și ieștin în

Depozitul de vin

P. Rudolf Antoni

Calea Mihai Viteazul Nr. 8 (drumul țării). Pentru cărciumari și uspețe, preț redus. (571) 2-2

Atelier de tâmplărie.

Subscriul preluând Atelierul de tâmplărie cu bun renume a dlui Dumitru Martin, din Orăștie, foarte bine înzestrat, — execută în el mai departe lucrări de tâmplărie de ori-ce fel, mobile, cele de lipsă la zidiri, — toate din cel mai solid material; cu gust, după plac, cu prețurile cele mai moderate! —

O calfă ală îndată loc.

Rog sprijinul on. public.

Ioan Maier,

(551) 4-4

m. tâmplar, Orăștie (Atelierul dlui D. Martin).

Calendarul Național pe 1926

e gata și în săptămâna viitoare începem trimiterea lui celor ce vor fi trimis banii pentru el.

Prin cuprinsul său foarte ales, întrece pe cele din anii trecuți. Are o privire istorică asupra întâmplărilor de samă din anul trecut, prețuindu-le după dreptate și dând multe vederi (chipuri) din marile întâmplări ale anului.

Aflați aci vederi (chipuri) cari nu au fost încă publicate alurea: dela Marele Proces politic-național dela Turnu-Severin; dela Nunta cea ca 'n poveștii dela Focșani, a lui Cornelia Codreanu (Cununile lor cu svastici, carăle trase de 4 și 6 boi), și altele); —

Minunata istorie a Crucii „Spastica”, cu un chip foarte plăcut. Vederi dela lucrarea Căminului Cultural dela Iași: noua fațadă a Căminului cu rândul de sus prefăcut în biserică; Studenții francezi lucrând alături de cei Români la Cămin! — apoi:

Vederi din Războiul din Maroco, cu Rifanii, — și altele. Prețul Calendarului: 15 Lei trimis franco-recomandat. Cei-ce cumpără 10 sau mai multe, îl plătesc cu numai 12 Lei. — Am alăturat Mandate Postale pentru trimiterea banilor, — fără plata înainte, calendarul nu se trimite, nici cu ramburs! Rugăm să trimiteți după ele acum în curând, căci:

acest preț, e bun numai până la Anul nou! La Anul nou se scumpește posta așa de tare, că și prețul Calendarului va fi altul, poate 20 ori 25 Lei!

Ce cîștigați Dvs.

dacă faceți într'una încercări? Credeți Dvs., că „Veritabilul Franck” ar fi atât de favorizat, dacă nu s'ar fi recunoscut deja de decenii calitatea sa superioară, în ce privește substanțele și gustul, spornicia sa ueintrecută, și tocmai de acela efinătatea sa excepțională? Desigur că nu! Astfel încât parola rămâne: „Veritabil Franck”.

(449) 14-14